SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2977

av Emma Nohrén m.fl. (MP)

Utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2027 inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur enligt förslagen i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att balansmålet för den offentliga förvaltningens sparande ska kompletteras med ett investeringsmål och ett särskilt investeringsutrymme för att möjliggöra investeringar i grön omställning, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om en grön återbäring för de hushåll som drabbas hårdast av höga drivmedelspriser och tillkännager detta för regeringen.

Miljöpartiets förslag med anledning av övergångsbudgeten

Den budget som riksdagen nu har att ta ställning till är en övergångsbudget. Den bygger i huvudsak på årets anslag, samtidigt som flera tillfälliga satsningar löper ut vid årsskiftet. För de kommuner, regioner och myndigheter som berörs får det konkreta konsekvenser. De behöver redan nu veta vilka verksamheter de kan planera för nästa år.

Miljöpartiet har därför valt att i årets budgetmotion och i motionerna för respektive utgiftsområde begränsa våra förslag till de beslut för 2027 som vi bedömer att riksdagen

kan och bör fatta redan nu. Vi föreslår tillskott där angelägen verksamhet annars riskerar att behöva dras ned vid årsskiftet. Vi prioriterar också ett antal satsningar som bland annat behövs för att minska utsläppen och klyftorna.

En ny regering behöver snabbt lägga en extra ändringsbudget på riksdagens bord. Där behöver regeringen ta ett samlat grepp om välfärdens finansiering och de investeringar som krävs för en rättvis klimatomställning.

Skydd av värdefull natur och ersättning till markägare

För att säkra det långsiktiga bevarandet av arter, livsmiljöer och ekologiskt funktionella landskap, behöver de kvarvarande skogarna med riktigt höga naturvärden; våra ur- och naturskogar, bevaras för framtiden. Intresset bland skogsägare för att skydda dessa skogar är mycket stort, och kön till ekonomisk ersättning är lång. Om en markägare som vill skydda sin skog inte garanteras ersättning i rimlig tid, finns risk att skogen istället avverkas. Då går naturvärden förlorade som inte kan återställas inom överskådlig tid. En skogsägare som vill skydda en värdefull skog ska inte behöva vänta i åratal på att få ersättning. När anslaget för områdesskydd minskar riskerar dessutom färdiga överenskommelser att skjutas på framtiden. Vi vill därför återställa 410 miljoner kronor på anslaget 1:14 Skydd av värdefull natur inom utgiftsområde 20.

Men även med denna anslagsnivå är resurserna för skydd av värdefulla skogar otillräckliga för att stoppa förlusten av våra mest värdefulla skogar. För att Sveriges kvarvarande ur- och naturskogar ska kunna få ett långsiktigt skydd behöver skyddstakten öka. Utöver återställningen föreslår vi därför ytterligare 2 170 miljoner kronor på samma anslag. Sammantaget ökas anslaget med 2 580 miljoner kronor jämfört med övergångsbudgeten.

Åtgärder för värdefull natur och friluftsliv

Anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur är centralt i arbetet med att restaurera ekosystem i enlighet med åtaganden internationellt och inom EU, samt för åtgärdsarbetet med hotade arter och bevarad biologisk mångfald i hela Sverige. Betesmarker växer igen när hävden upphör och våtmarker som dikats ut behöver återställas. I naturreservaten behövs också skötsel av leder och anordningar som gör naturen tillgänglig för besökare. Vi föreslår att anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur

inom utgiftsområde 20 ökas med 350 miljoner kronor för bland annat skötsel, restaurering och friluftsliv.

Skydda och restaurera hav och vatten

Åtgärder mot övergödningen och förlusten av livsmiljöer kräver långsiktigt arbete, från sjöar och vattendrag till kustzoner och hav. Vid årsskiftet upphör tillfälliga medel för områdesskydd i bland annat Östersjön, restaurering av vattenmiljöer och åtgärder för havsmiljön och mot övergödning. Vi vill att arbetet med samtliga tre åtgärdsområden ska kunna fortsätta och föreslår att anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö inom utgiftsområde 20 ökas med 208 miljoner kronor.

Sanering av PFAS och andra föroreningar

PFAS som sprids från förorenad mark utgör ett hot mot dricksvattentäkter och grundvatten över hela landet. För att fler förorenade områden ska kunna undersökas och saneras föreslår vi att anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden inom utgiftsområde 20 ökas med 200 miljoner kronor. Vi vill prioritera områden där PFAS eller andra föroreningar hotar dricksvattnet.

Industrins klimatomställning

Att minska industrins processutsläpp kräver investeringar i teknik som ofta behöver prövas i stor skala innan den kan tas i drift. Genom Industriklivet kan staten dela risken med företag som är beredda att gå före i klimatomställningen. Vi föreslår att anslaget 1:18 Industriklivet inom utgiftsområde 20 ökas med 1 500 miljoner kronor utöver de medel som redan har tillförts i övergångsbudgeten.

Elbilspremie till hushåll där kollektivtrafiken är svag

För den som behöver bilen för att ta sig till jobbet och har små ekonomiska marginaler kan kostnaden för att byta till elbil vara ett avgörande hinder. Den inkomstprövade elbilspremien riktar sig till hushåll i områden där möjligheterna att resa kollektivt är begränsade, och underlättar köp eller leasing av både nya och begagnade elbilar. För att fler hushåll ska kunna ta del av premien föreslår vi att anslaget 1:21 Åtgärder inom ramen för den sociala klimatfonden inom utgiftsområde 20 ökas med 750 miljoner kronor.

Fortsatt klimatpremie för lätta ellastbilar

Lätta lastbilar används dagligen av bland andra hantverkare och transportföretag. För många mindre företag är inköpskostnaden ett hinder för att välja el vid nästa bilbyte. I övergångsbudgeten finns medel för tidigare åtaganden, medan den särskilda finansieringssatsning på nya lätta ellastbilar som funnits under 2026 upphör. Vi föreslår att anslaget 1:17 Klimatpremier inom utgiftsområde 20 ökas med 660 miljoner kronor så att stödet kan fortsätta under 2027.

Lokala klimatinvesteringar genom Klimatklivet

För ett företag som vill ersätta en fossildriven värmepanna eller bygga laddinfrastruktur kan investeringsstödet vara avgörande för om projektet blir av. När den tillfälliga förstärkningen av Klimatklivet upphör och medel förs över till Industriklivet minskar utrymmet för lokala klimatinvesteringar, vilket även drabbar lantbrukets omställning hårt. Uppbyggnaden av beredskap och ökad självförsörjning på gårdsnivå, genom exempelvis satsningar på biogasproduktion, riskerar att stanna av om inte en stabil och tillräckligt hög nivå på anslaget säkerställs. För att fler klimatinvesteringar ska komma till stånd krävs långsiktiga och tillräckliga resurser. Vi föreslår att anslaget 1:16 Klimatinvesteringar inom utgiftsområde 20 ökas med 840 miljoner kronor.Lokala klimatinvesteringar genom klimatklivet.

Klimatinvesteringar

Regeringen bör också återkomma med förslag om hur den stora investeringspuckel som Sverige står inför vad gäller klimatinvesteringar ska hanteras. Miljöpartiets reformförslag om att investera 100 miljarder kronor per år i viktig infrastruktur och klimatåtgärder kvarstår. En sådan reform behöver kombineras med att balansmålet för den offentliga förvaltningens sparande ska kompletteras med ett investeringsmål, ett höjt skuldankare och ett särskilt investeringsutrymme för att möjliggöra investeringar i grön omställning.

Grön återbäring

Sverige ska nå klimatmålen. För att lyckas måste vi minska utsläppen från trafiken och fördela kostnaderna rättvist. För den som behöver bilen för att ta sig till jobbet eller

lämna barnen på förskolan kan höga drivmedelspriser slå hårt mot hushållsekonomin. Därför vill vi införa en grön återbäring som kompenserar dem som drabbas hårdast.

Tabell A. Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Naturvårdsverket	857 585	±0
1:2	Miljöövervakning m.m.	418 714	±0
1:3	Åtgärder för värdefull natur	1 768 335	350 000
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	813 818	200 000
1:5	Miljöforskning	93 825	±0
1:6	Kemikalieinspektionen	345 653	±0
1:7	Avgifter till internationella organisationer	342 531	±0
1:8	Åtgärder för minskade kväveutsläpp till luft i jordbrukssektorn	100 000	±0
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	359 155	±0
1:10	Klimatanpassning	89 500	±0
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 280 565	208 000
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	163 450	±0
1:13	Internationellt miljösamarbete	57 400	±0
1:14	Skydd av värdefull natur	775 500	2 580 000
1:15	Havs- och vattenmyndigheten	379 940	±0
1:16	Klimatinvesteringar	3 650 000	840 000
1:17	Klimatpremier	2 520 000	660 000
1:18	Industriklivet	1 003 000	1 500 000
1:19	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	115 000	±0
1:20	Driftstöd för bio-CCS	1 714 000	±0
1:21	Åtgärder inom ramen för den sociala klimatfonden	900 000	750 000
1:22	Miljöprövningsmyndigheten	125 000	±0
2:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	141 848	±0
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 140 408	±0
Summa		**19 155 227**	**7 088 000**

Emma Nohrén (MP)

Gurgin Bakircioglu (MP) *Annika Hirvonen (MP)*

Rebecka Le Moine (MP) *Åsa Lindhagen (MP)*